

Wandelingen door het Zeeuwse Landschap: de Zwinweide

door M. Jacobusse

Er zijn natuurgebieden waar je pas na jarenlang ploeteren de eerste aarzelende resultaten van het gevoerde beheer ziet doorbreken. Groot is dan de voldoening als eindelijk de dieren of planten verschijnen waar je al die tijd op gehoopt hebt. Een enkele keer gebeurt ook het omgekeerde: voordat je ook maar ergens op rekent geven soms heel simpele beheersmaatregelen spectaculaire resultaten. Zo'n geval deed zich voor in het terrein waar we onze volgende wandeling hopen te houden: de Zwinweide

Toen dit stuk weiland een jaar of vijf geleden door Het Zeeuwse Landschap werd aangekocht was het- ook in agrarisch opzicht- sterk verwaarloosd. Bijna de helft van het weiland was letterlijk bedolven onder de distels. Die hadden zich massaal gevestigd nadat het gebied een tijdlang geheel aan zijn lot was overgelaten. Ga daar maar eens aan staan als beheerder die aan alle kanten kritisch op zijn vingers gekeken wordt.

Nou ja, er waren ook aardiger dingen. Op een hoog, zandig stuk wemelde het van de zeld-

zame klavertjes. Ruwe, gestreepte en onderaardse klaver en kleine rupsklaver, om er maar eens een paar te noemen. Op het oog zijn het nietige, onaanzienlijke plantjes, maar voor ieder rechtgeaarde florist is het vinden ervan een belevenis. Bovendien werden langs een klein kreekje een paar planten van de lamsoor aangetroffen, waaruit opgemaakt kon worden dat er op die plaats flink wat zoute kwel moest voorkomen. Maar, zoals gezegd: tussen het laagliggende kreekje en de hoge zandige koppen was het één verruigde troep.

Het kronkelende greppeltje in de Zwinweide is een restant van de oude Zwingeu.

Om daar wat aan te doen werd het terrein direct na de verwerving onderworpen aan een flinke maaibeurt. De afgemaaide ruigte werd op een hoop gebracht en verbrand. Bij een bezoek aan het terrein in het volgend voorjaar konden we onze ogen nauwelijks geloven: de distels waren met meer dan de helft verminderd, en al vanaf de aangrenzende weg viel een fraaie roodpaarse bloemtros op tussen het gras.

Zou het.....? Jawel, het was een rietorchis; een wilde orchidee die we nog in geen jaren verwacht hadden. Zorgvuldig werd het hele terrein afgezocht, maar het bleef bij dat ene exemplaar. Wel leverde onze speurtocht allerlei broedende vogels op, onder andere meerdere patrijzen, een grauwe gors en een paar kieviten met halfwas jongen.

Sindsdien zijn er ieder jaar weer nieuwe verrassingen. Inmiddels groeien er drie verschillende soorten orchideeën en ziet het gebied er uit als één groot bloemenveld. Heel bijzonder was ook de ontdekking van het trilgras. Oudere lezers herinneren zich wellicht deze „bevertjes”, die vroeger door de schoolkinderen vaak met zilverpapier versierd werden.

Door allerlei oorzaken is dit prachtige grasje bijna overal verdwenen. In de Zwinweide neemt het momenteel flink toe, evenals een hoop andere zeld-

In het kruidenrijke hooiland broeden jaarlijks meerdere patrijzen.

zaamheden die onder de ruim 150 wilde plantensoorten in de Zwinweide te vinden zijn. Haar rijkdom aan planten en dieren wijst op een heel bijzonder milieu, met veel afwisseling. Om te beginnen is daar het zoute kreekje dat dwars door het gebied slingert. Het is een restgeul van de oude Zwinloop. Als het buitendijks hoog water is begint het water in het kreekje te stromen, kennelijk omdat er flink wat kwelwater onder de dijk door komt. Naarmate je verder van het kreekje afkomt, vermindert de zoutinvloed. De bodem bestaat hier uit zompig veen, waar het zout gemakkelijk uitspoelt. Het lage stuk wordt begrensd door een oude oeverwal, die op de meeste plaatsen uit lichte zavel bestaat. Vlak bij de zeedijk liggen een paar lage duintjes, net zoals in de huidige Zwinmonding. Binnen dit bonte geheel heeft iedere plant z'n eigen plekje. Vooral de overgangen tussen de verschillende bodemtypen, zijn direct te herkennen door een opeenhoping van allerlei soorten. Als u dit uitbundige boeket zelf wilt komen bekijken bent u welkom op onze wandeling door het gebied. Op zaterdag 13 juni om 10.00 uur starten we op het punt dat staat aangegeven op het kaartje bij dit artikel. Dat is net de goede tijd om de orchideeën in hun volle glorie te bewonderen. Tot dan.

Orchideeën nemen dank zij het maai-beheer de laatste jaren sterk toe.

